

en nedrustningsaftale. De to våbenformer var i offentlighedens bevidsthed én og samme slags våben og — endnu vigtigere — behandlede under ét i krigsvidenskaben.

Sverige fandt, at den 24. generalforsamling kunne tage følgende to konkrete skridt: gentage opfordringen til, at alle stater tilsluttede sig 1925-protokollen samt bekræfte, at protokollen omfattede anvendelse i internationale væbnede konflikter af alle kendte og fremtidige B- og C-våben.

Forpligtelsen til ikke at anvende B- og C-våben fremgik allerede af forskellige internationale aftaler eksempelvis konventionen om umenneskelig krigsførelse, ligesom det var fremgået af udtalelser bl. a. fra Sovjetunionen og USA, at man opfattede forbudets omfattende karakter som en del af sædvanemæssig folkeret. Fra visse sider var der i den senere tid ytret tvivl om, hvorvidt 1925-protokollen også omfattede tåregas. Det fremgik imidlertid af forskellige erklæringer, bl. a. fremsat på nedrustningskonferencen i 1932, at protokollens forbud opfattedes som åltermfattende. De tolv uforpligtede medlemmer af CCD ville anbefale vedtagelsen af en resolution, som bekræftede, at samtlige B- og C-våbens anvendelse var forbudt i henhold til 1925-protokollen, og at forbudet udgjorde en del af folkerettens anerkendte regler.

Førtallet af de vestlige lande, men også visse uforpligtede, nærrede betydelig skepsis med hensyn til hensigtsmæssigheden af de tolv uforpligtede landes forslag til erklæring om udstrækningen af det i 1925-protokollen indeholdte forbud. Betænelighederne kom måske tydeligst frem i det hollandske indlæg. Fra hollandsk side, udtaltes det, havde man allerede under CCD's behandling af spørgsmålet adværet mod en fremgangsmåde, som kunne svække 1925-protokollens autoritet og afskrække lande, som endnu ikke havde tilsluttet sig den, fra at gøre dette. Ud fra denne grundopfattelse havde man studeret de tolv uforpligtede CCD-medlemmers arbejdsrapport, og man var kommet til den slutning, at den foreslåede erklæring indeholdt visse elementer, som kunne fremkalde de konsekvenser, det gjaldt om at undgå. Erklæringsudkastet rejste komplicerede juridiske spørgsmål såsom eksistensen og omfanget af sædvaneretlige regler og deres forhold til kontrakt-

retlige regler i folkeretten. Desuden kunne dokumentets deklaratoriske karakter af visse regeringer og potentielle deltagere i protokollen anses for værende en udvidende fortolkning af denne.

I det af ministeren for nedrustnings-spørgsmål, K. Helveg Petersen, afgivne indlæg (bil. 3) blev der givet udtryk for påskønnelse af det grundige og righoldige materiale vedrørende B- og C-problemet, som i år forelå for 1. udvalg. Danmark betragtede det som værende af afgørende vigtighed, at det internationale samfund snarest tog effektive skridt til afværgelse af truslen om, at menneskeheden kunne blive offer for B- og C-våbenangreb. Det var nok for tidligt i detaljer at drøfte, hvorledes problemet skulle løses, men visse hovedlinier aftegnede sig allerede. Man måtte forny opfordringen til universel tilslutning til 1925-protokollen. Protokollen var på den anden side utilstrækkelig, navnlig fordi forbudet var begrænset til „anvendelse i krig“; man var derfor fra dansk side enig i, at forbudet måtte udvides til også at gælde udvikling, fremstilling og oplagring, hvilket også var den bærende tanke for de socialistiske landes og Storbritanniens forslag. Herudover måtte en supplerende aftale indeholde tilfredsstillende verifikationsbestemmelser. Fra dansk side havde man med tilfredshed bemærket præsident Nixons meddelelse om den amerikanske administrations beslutning om at søge 1925-protokollen ratificeret og at søge eksisterende lagre af biologiske kampmidler tilintetgjort. Nedrustningsministeren sluttede sit indlæg med at udtale, at CCD forhåbentlig bl. a. på grundlag af det nu foreliggende materiale ville fortsætte sit arbejde, og at man måtte håbe, at den 25. generalforsamling ville blive i stand til at tage konkrete skridt i sagen.

B. Resolutionerne.

1. En sponsorkreds omfattende de uforpligtede medlemmer af CCD (Argentina, Brasilien, Burma, Etiopien, Forenede arabiske Republik, Indien, Jugoslavien, Mexico, Marokko, Nigeria, Pakistan og Sverige), hvortil senere sluttede sig Algeriet, Ceylon, Cypern, Ghana, Irland, Jamaica, Kenya, Mali og Nepal, fremlagde et resolutionsforslag byggende på det i CCD's rap-